

Зозуля О.В.

аспірант

*Державна навчально-наукова установа
«Академія фінансового управління»***Zozulya Oleksandr**

Postgraduate Student

*State Educational Scientific Establishment
“The Academy of Financial Management”*

ЕКОНОМІКО-ПРАВОВА КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ КОРПОРАТИВНИХ ПРАВ ДЕРЖАВИ

UNDERSTANDING THE ECONOMIC AND LEGAL FRAMEWORK OF STATE CORPORATE RIGHTS

У статті представлено комплексний теоретико-методологічний аналіз економіко-правової сутності корпоративних прав держави як системоутворювального елементу публічного сектора національної економіки. На основі критичного аналізу наукових підходів та нормативно-правових документів запропоновано авторське визначення корпоративних прав держави як комплексного економіко-правового інституту. Визначено ключові особливості корпоративних прав у контексті забезпечення національних інтересів, підвищення ефективності державних підприємств (ДП) та посилення економічної безпеки. Запропоновано багаторівневу класифікацію корпоративних прав держави за критеріями способу набуття, розміру частки, галузевої приналежності та характеру правомочностей, що дозволяє сформулювати основу для розробки диференційованих механізмів управління. Особливу увагу приділено інституційній архітектурі управління державними корпоративними правами, виявлено її фрагментарність та недостатню координацію між різними суб'єктами управління. На основі статистичного аналізу розподілу корпоративних прав держави у статутних капіталах господарських товариств визначено основні тенденції та закономірності їх трансформації. Запропоновано напрями подальшого вдосконалення механізмів управління корпоративними правами держави з урахуванням міжнародного досвіду та специфіки вітчизняної економіки.

Ключові слова: корпоративні права держави, управління державною власністю, корпоративне управління, державні підприємства, державний сектор економіки, ефективність управління, національні інтереси.

The article offers a thorough theoretical and methodological examination of state corporate rights, which are essential to the public sector within the national economy. This research is particularly relevant as it seeks to establish foundational concepts that enable the corporate sector with state involvement to function effectively, balancing the commercial interests of businesses with the strategic priorities of the government. It tackles several critical issues related to the management of state corporate rights. The author explores various dimensions of state corporate rights, highlighting their dual nature as both property rights and tools for executing economic policies. Additionally, a multi-tiered classification of state corporate rights is proposed, based on factors such as acquisition method, share size, industry, the nature of powers involved, etc. This classification serves as a basis for crafting tailored management mechanisms. The article aims to offer a thorough analysis of the economic nature of the state's corporate rights while highlighting their unique characteristics and the mechanisms for their implementation amid contemporary economic changes. The study delves into the institutional framework governing state corporate rights management, uncovering its fragmentation and the lack of coordination among different governing bodies. Attention is particularly drawn to the legislative modifications introduced in March 2024, aimed at liberalizing state property management policies while aligning with OECD corporate governance principles. Moreover, the paper investigates the distribution of state corporate rights among the statutory capitals of economic entities, revealing a stark divide between companies with full state ownership and those with only minority state investment. This research contributes significantly to the development of methodologies for assessing the effectiveness of state corporate rights management, taking into account industry characteristics, the size of state shares, and the organizational and legal forms of economic entities. The author also suggests pathways for enhancing the management mechanisms of state corporate rights, drawing on international best practices while considering the unique aspects of the national economy.

Keywords: state corporate rights, state property management, corporate governance, state-owned enterprises, public sector of economy, management efficiency, national interests.

Постановка проблеми. У сучасних умовах трансформації глобальної економіки та зростання ролі держави як стратегічного інвестора особливої актуальності набуває проблематика ефективного управління корпоративними правами держави. Корпоративні права держави є складним багатоаспектним феноменом, що знаходиться на перетині економічної, правової, соціальної та управлінської площин і виступає важливим інструментом реалізації державної політики у стратегічних галузях національної економіки.

Значущість даної наукової розвідки детермінується низкою об'єктивних чинників. По-перше, наявність масштабного корпоративного сектора з державною участю в структурі національної економіки зумовлює необхідність розробки концептуальних засад його ефективного функціонування з метою забезпечення оптимального балансу між комерційними інтересами суб'єктів господарювання та стратегічними пріоритетами держави. За даними Фонду державного майна України, станом на початок 2025 року в управлінні держави перебуває 453 підприємства, при цьому їхня середня рентабельність активів складає лише 2,8%, що майже втричі нижче за показники приватного сектора (8,1%), що свідчить про наявність системних проблем в управлінні державними корпоративними правами, які потребують концептуального вирішення. По-друге, в умовах фіскальних обмежень та бюджетних дисбалансів актуалізується завдання підвищення ефективності управління наявними активами держави, що передбачає імплементацію інноваційних моделей корпоративного управління з урахуванням передових світових практик. Особливо гостро ця проблема постає в контексті необхідності забезпечення фінансової стійкості державного сектора економіки в умовах глобальної нестабільності та повоєнного відновлення. По-третє, цифрова трансформація економіки створює нові виклики та можливості для реалізації корпоративних прав держави. Поява інноваційних технологій (блокчейн, штучний інтелект, аналітика великих даних) дозволяє впроваджувати більш ефективні механізми моніторингу та контролю за діяльністю державних підприємств (ДП), підвищувати прозорість корпоративного управління та оптимізувати процеси прийняття рішень.

Світовий досвід демонструє різноманітні моделі управління державними корпоративними правами – від централізованої системи, що функціонує у Франції та Фінляндії, до децентралізованої, характерної для Великої Британії та Швеції [1]. При цьому імплементація принципів корпоративного управління ОЕСР стала глобальним трендом, що сприяє підвищенню ефективності функціонування ДП та їх інтеграції у світовий економічний простір [2]. Крім того, варто зазначити, що інтенсифікація процесів корпоратизації та приватизації ДП детермінує потребу в систематизації теоретико-методологічного інструментарію визначення економічної доцільності збереження корпоративних прав держави в різних галузях національної економіки та розробки диференційованих підходів до управління ними. Особливої актуальності набуває дана проблематика в контексті необхідності гармонізації українського законодавства з нормативно-правовими актами ЄС та імплементації принципів корпоративного управління ОЕСР.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-методологічні засади дослідження корпоративних прав держави сформувався на перетині декількох наукових напрямів. Проблематика корпоративних прав держави та ефективності їх реалізації є предметом дослідження багатьох вітчизняних та зарубіжних науковців, які розглядають різні аспекти цього явища.

Фундаментальні питання сутності корпоративних прав та корпоративного управління досліджував колектив авторів, котрі запропонували розглядати ДП як «гібридні організації», що поєднують комерційні цілі та публічні інтереси [1]. Хоча ця концепція суттєво розширює традиційне розуміння ДП, вона недостатньо враховує іманентну суперечність між комерційними та публічними цілями. М. Муха [3] здійснив аналіз державних багатонаціональних підприємств (БНП) у глобальному контексті, виявивши закономірності їх ролі в різних регіонах світу. Незважаючи на цінність компаративного аналізу, дослідження має суттєві обмеження, оскільки базується переважно на історичних тенденціях без урахування трансформаційних процесів, пов'язаних з цифровізацією та геополітичними змінами останніх років.

Л. Сішук досліджує специфіку взаємозв'язку між вкладом учасників до статутного капіталу та обсягом їхніх корпоративних прав, проте зосереджується переважно на майнових правах інтелектуальної власності, залишаючи поза увагою інші види внесків [4]. А. Вінніченко та О. Таранич обґрунтовують корпоратизацію як інструмент підвищення ефективності управління ДП, проте їхнє дослідження характеризується надмірним оптимізмом щодо трансформаційного потенціалу корпоратизації [5]. Інноваційний підхід до фінансування стратегічних ДП на основі технології смарт-контрактів, запропонований Ю. Корнєєвою [6], полягає у використанні сучасних фінансових технологій, які суттєво підвищують ефективність залучення інвестицій та забезпечують прозорість фінансових операцій.

Інші дослідники також зробили значний внесок у розвиток теорії та практики управління корпоративними правами держави, включаючи: аналіз В. Омельчуком адміністративно-правової природи корпоративних прав держави [7] та К. Клименко та Н. Ухналь [8–10] взаємозв'язку між якістю законодавчого забезпечення та ефективністю функціонування ДП; розгляд В. Колодубом віртуальних активів як форми корпоративних прав [11] та Г. Бондарем корпоративного управління в умовах воєнного стану [12].

Таким чином, аналіз наукової літератури свідчить про активний інтерес дослідників до проблематики корпоративних прав держави та ефективності їх реалізації. Водночас, незважаючи на значний науковий доробок, існує потреба в подальшому розвитку теоретико-методологічних підходів до визначення природи корпоративних прав держави з урахуванням сучасних викликів глобалізації, цифровізації економіки та євроінтеграційних процесів. Дослідження економічної сутності корпоративних прав держави має не лише теоретичне, але й практичне значення, оскільки дозволяє розробити науково обґрунтовані підходи до оптимізації управління державною часткою у стратегічно важливих галузях економіки з урахуванням національних інтересів та забезпечення економічної безпеки.

Формулювання завдання дослідження. Метою статті є комплексний теоретико-методологічний аналіз економічної сутності корпоративних прав держави, визначення їхніх особливостей та механізмів реалізації в умовах сучасних економічних трансформацій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дослідження економіко-правової сутності корпоративних прав держави вимагає інтегрованого підходу, що поєднує як юридичні, так і економічні аспекти цього феномену. Комплексний аналіз нормативно-правових документів та наукових концепцій дозволив виявити дуалістичну природу корпоративних прав держави. З одного боку, корпоративні права держави є майновими та немайновими правами, що виникають внаслідок участі держави у заснуванні юридичних осіб або придбання часток (акцій) у їхньому статутному капіталі. З іншого боку, це інструмент реалізації економічної політики, спрямований на забезпечення стратегічних національних інтересів. Ця подвійна природа відрізняє корпоративні права держави від корпоративних прав інших учасників господарських відносин.

Слід зазначити, що економічна сутність корпоративних прав держави проявляється у їх сутнісних характеристиках [13–18]:

- інвестиційний аспект (корпоративні права є формою державних інвестицій, спрямованих на отримання економічних вигод та/або досягнення соціально значущих цілей);
- майновий компонент (наявність права на частку в статутному капіталі та відповідно на частку майна);
- управлінські рішення (можливість участі в управлінні через представників у органах управління);
- фінансовий механізм (джерело наповнення державного бюджету через виплату дивідендів);
- стратегічна спрямованість (використання як інструменту забезпечення національної безпеки).

Проведена систематизація підходів до визначення корпоративних прав держави дозволяє сформулювати авторське трактування цього поняття: корпоративні права держави – це комплексний економіко-правовий інститут, що поєднує майнові та організаційні правомочності держави щодо участі в управлінні суб'єктами господарювання на основі набутої частки у їх статутному капіталі та виступає інструментом реалізації державної економічної політики для забезпечення стратегічних національних інтересів.

Багатоаспектна природа корпоративних прав держави зумовлює необхідність їх класифікації за різноманітними критеріями. Розглянемо найбільш значущі класифікаційні ознаки, які мають суттєве значення для розробки диференційованих підходів до управління державними корпоративними правами в різних секторах економіки та за різних умов їх набуття та реалізації (табл. 1).

Запропонована класифікація має не лише теоретичне, але й практичне значення, оскільки дозволяє розробити диференційовані механізми управління корпоративними правами держави залежно від їх виду. Особливого значення в умовах сучасних економічних трансформацій набуває класифікація за галузевою належністю, що дозволяє визначити пріоритетні напрями державної участі в корпоративному секторі та забезпечити оптимальний баланс між комерційними цілями та суспільними інтересами.

Аналіз нормативно-правових актів, зокрема Закону України «Про управління об'єктами державної власності», дозволив визначити інституційну архітектуру управління корпоративними правами держави, яка зазнала суттєвих змін внаслідок законодавчих новацій 2024 року (рис. 1). Ефективність управління корпоративними правами держави залежить від інституційної спроможності органів управління, а також від наяв-

Таблиця 1

Класифікація корпоративних прав держави

Класифікаційна ознака	Види корпоративних прав держави
За способом набуття	– первинні (отримані при створенні товариства); – похідні (набуті в результаті купівлі акцій, націоналізації, реприватизації)
За розміром корпоративної частки	– контрольні (понад 50% статутного капіталу); – блокуючі (понад 25% статутного капіталу); – міноритарні (менше 25% статутного капіталу)
За галузевою належністю	– стратегічні; – соціально значущі; – комерційно орієнтовані
За характером прав	– немайнові (організаційні); – майнові
За повнотою прав	– повні (містять організаційні та майнові права); – неповні (містять організаційні або майнові права)
За умовністю	– безумовні; – умовні
За правовим змістом	права щодо: – управління підприємством; – отримання прибутку та майна; – отримання інформації; – розпорядження акціями/частками
За організаційно-правовою формою суб'єктів	– в акціонерних товариствах; – у товариствах з обмеженою відповідальністю; – у державних холдингових компаніях

Джерело: систематизовано автором на основі [19]

Рис. 1. Інституційна архітектура управління корпоративними правами держави

Джерело: систематизовано автором на основі [13–19]

ності чіткої стратегії управління державною власністю та узгодженості дій різних органів влади.

Внесені у березні 2024 року зміни до законодавства спрямовані на лібералізацію політики щодо управління об'єктами державної власності та наділення органів управління ДП більшою відповідальністю. Важливо відзначити, що ці зміни є результатом тривалого процесу гармонізації українського законодавства з нормативно-правовими актами ЄС і відображають прагнення до імплементації кращих європейських практик корпоративного управління. Ключові новації передбачають [18; 20]:

- чітке визначення механізмів передачі корпоративних прав держави виключно до статутних капіталів державних акціонерних товариств та державних холдингових компаній, що сприяє консолідації управління та підвищенню його ефективності;
- запровадження конкурентних та прозорих засад розпорядження майном господарських товариств із державною часткою понад 50%, що відповідає принципам належного корпоративного управління ОЕСР щодо прозорості та підзвітності;
- регламентацію процедур призначення представників держави для участі в управлінні господарськими товариствами на основі професійних критеріїв, що має посилити якість управлінських рішень;
- встановлення чітких правил щодо розподілу прибутку та виплати дивідендів товариствами з державною участю, орієнтованих на забезпечення балансу

між короткостроковими фінансовими цілями та довгостроковими потребами розвитку підприємств;

- посилення ролі наглядових рад у формуванні дивідендної політики, що відповідає сучасним тенденціям корпоративного управління щодо розмежування функцій власності та оперативного управління.

Компаративний аналіз міжнародного досвіду свідчить, що успішні реформи у сфері управління державними корпоративними правами супроводжуються комплексними заходами з розвитку інституційного потенціалу та запровадження системи оцінки ефективності на основі ключових показників. Це свідчить, що ухвалені законодавчі зміни відповідають рекомендаціям ОЕСР щодо корпоративного управління ДП та сприяють наближенню української практики до європейських стандартів, насамперед, забезпечуючи виконання структурних маяків Меморандуму Міжнародного валютного фонду, а також умов співпраці з іншими міжнародними організаціями, які розглядають реформу корпоративного управління як важливу складову економічних трансформацій.

Проведений аналіз статистичних даних щодо розподілу корпоративних прав держави у статутних капіталах господарських товариств станом на 11.04.2025 р. дозволив виявити низку тенденцій та закономірностей (табл. 2).

Проведений аналіз також виявив суттєві розбіжності у структурі портфелів корпоративних прав залежно від розміру державної частки (рис. 2).

Таблиця 2

Структура розподілу корпоративних прав держави за суб'єктами управління, %

Суб'єкт управління	Загальна кількість господарських товариств	Частка в загальній структурі	У т.ч. з часткою держави 100%	Питома вага ДП зі 100% правами держави
Фонд державного майна України	295	65,1%	65	22,0%
Інші органи виконавчої влади	158	34,9%	102	64,6%
Разом	453	100,0%	167	36,9%

Джерело: розраховано автором на основі [21]

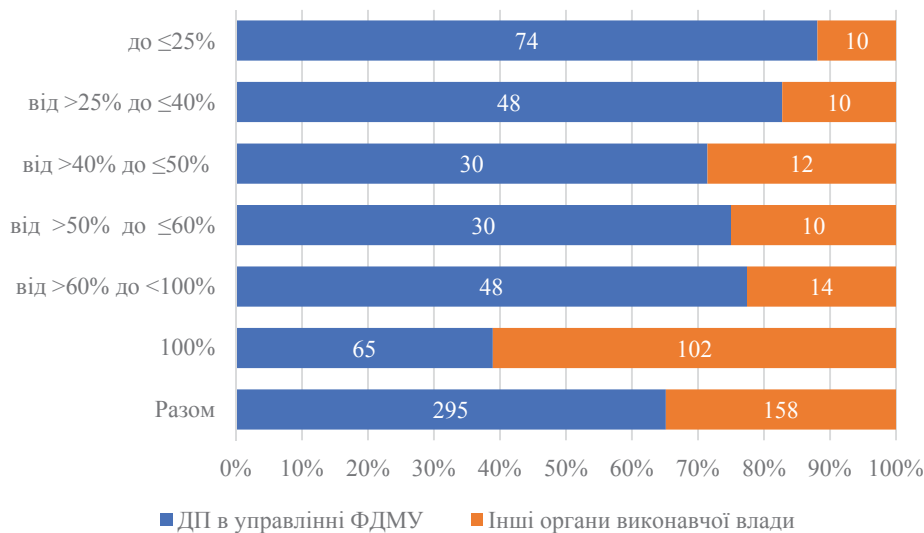

Рис. 2. Структура корпоративних прав держави за розміром частки у статутному капіталі, %

Джерело: розраховано автором на основі [21]

Аналіз динаміки структури корпоративних прав держави за 2020–2025 рр. демонструє тенденцію до поступового нарощування кількості господарських товариств із державною участю (з 433 у 2020 р. до 453 у 2025 р.) та консолідації державних корпоративних прав у стратегічно важливих секторах. Як видно з рис. 2, найбільшу частку в загальній структурі корпоративних прав держави займають компанії зі 100% державною участю (36,9%) та компанії з міноритарною часткою до 25% (18,5%). Це свідчить про певну поляризацію портфеля державних корпоративних прав – з одного боку, держава зберігає повний контроль над стратегічно важливими підприємствами, з іншого – має незначну участь у багатьох компаніях, що ускладнює реалізацію ефективного корпоративного управління. Оцінка організаційно-правових форм господарських товариств із державною участю виявив переважання акціонерних товариств (71,3%) порівняно з товариствами з обмеженою відповідальністю (23,8%) та холдинговими компаніями (4,9%). Така структура відображає історичні особливості формування корпоративного сектора з державною участю, зокрема, через механізми приватизації та корпоратизації ДП.

Подальше вдосконалення механізмів управління корпоративними правами держави має відбуватися за такими напрямками:

1. Консолідація функцій з управління корпоративними правами держави в рамках єдиного органу для забезпечення системності та уникнення дублювання функцій.

2. Посилення інституційної спроможності уповноважених органів через впровадження сучасних інформаційних технологій, підвищення кваліфікації персоналу та розробку методичного забезпечення. Важливим аспектом є запровадження єдиної цифрової платформи моніторингу ефективності управління корпоративними правами держави, яка забезпечить оперативний доступ до інформації, автоматизацію процесів аналізу та підвищення прозорості прийняття рішень.

3. Розвиток механізмів стратегічного планування діяльності господарських товариств із державною участю з урахуванням як комерційних, так і суспільних інтересів. Це передбачає розробку чітких критеріїв визначення стратегічної значущості підприємств, формування галузевих стратегій управління корпоративними правами та впровадження системи ключових показників ефективності (КПІ), які враховуватимуть не лише фінансові, але й соціальні, екологічні та стратегічні аспекти діяльності.

4. Оптимізація структури державного портфеля через приватизацію неефективних міноритарних пакетів та концентрацію ресурсів на управлінні стратегічно важливими підприємствами. Вивільнені від приватизації ресурси доцільно спрямувати на модернізацію та розвиток стратегічних підприємств.

5. Імплементація принципів корпоративного управління ОЕСР у практику діяльності ДП для підвищення їх прозорості, підзвітності та ефективності. Це передбачає повноцінне запровадження незалежних наглядо-

вих рад з чітким розмежуванням функцій власності та управління, забезпечення прозорості діяльності через регулярне розкриття інформації, впровадження міжнародних стандартів аудиту та фінансової звітності, а також забезпечення рівних умов конкуренції з приватними підприємствами.

6. Розвиток механізмів захисту корпоративних прав держави як міноритарного акціонера для запобігання зловживанням з боку мажоритарних власників. Впровадження інноваційних механізмів корпоративного контролю з використанням сучасних цифрових технологій, зокрема, блокчейн-рішень з метою забезпечення прозорості трансакцій та смарт-контрактів для автоматизації процесів дивідендної політики.

Практична реалізація запропонованих напрямів сприятиме підвищенню ефективності управління корпоративними правами держави, що, у свою чергу, позитивно вплине на функціонування державного сектора економіки та забезпечення національних економічних інтересів.

Висновки. Проведене дослідження економіко-правової концептуалізації корпоративних прав держави дозволило сформулювати цілісне теоретико-методологічне уявлення про цей феномен та визначити ключові напрями вдосконалення механізмів його реалізації в сучасних економічних умовах. На основі критичного аналізу наукових підходів та нормативно-правових актів запропоновано авторське визначення корпоративних прав держави як комплексного економіко-правового інституту, що поєднує майнові та організаційні правомочності держави щодо участі в управлінні суб'єктами господарювання на основі набутої частки у їх статутному капіталі та виступає інструментом реалізації державної економічної політики для забезпечення стратегічних національних інтересів. Це визначення інтегрує економічні, правові та стратегічні аспекти корпоративних прав держави та може слугувати теоретичною основою для подальших досліджень.

Встановлено, що реформування системи управління відбувається у напрямі наближення до стандартів ОЕСР, про що свідчать законодавчі зміни, ухвалені

на початку 2024 року, спрямовані на лібералізацію політики щодо управління об'єктами державної власності, посилення ролі наглядових рад, підвищення прозорості діяльності ДП та регламентацію процедур призначення представників держави.

На основі статистичного аналізу розподілу корпоративних прав держави у статутних капіталах господарських товариств встановлено, що станом на квітень 2025 року загальна кількість підприємств із державною часткою становить 453 одиниці, з яких 65,1% перебувають в управлінні Фонду державного майна України, а 34,9% – в управлінні інших органів виконавчої влади. Виявлено тенденцію до поляризації державного портфеля – найбільшу частку займають компанії зі 100% державною участю (36,9%) та компанії з міноритарною часткою до 25% (18,5%), що свідчить про збереження повного державного контролю над стратегічно важливими підприємствами при одночасній наявності значної кількості неефективних міноритарних пакетів.

Перспективи подальших досліджень полягають у розробці методичного інструментарію оцінки ефективності управління корпоративними правами держави з урахуванням галузевої специфіки, розміру державної частки та організаційно-правової форми суб'єктів господарювання. Особливої уваги заслуговує розробка механізмів узгодження комерційних та суспільних інтересів у діяльності господарських товариств із державною участю в умовах глобальних економічних трансформацій та посилення геополітичних викликів. У цьому контексті особливої ваги набуває концептуалізація синергетичної взаємодії між регуляторними інституціями та суб'єктами корпоративного управління як детермінанти формування сталих моделей державного втручання. Таким чином, формування ефективної парадигми управління корпоративними правами держави потребує міждисциплінарного осмислення та подальшої нормативно-інституційної еволюції, орієнтованої на забезпечення сталого розвитку національної економіки та посилення її конкурентоспроможності в глобальному економічному просторі.

Список використаних джерел:

1. Bruton G. D., Peng M. W., Ahlstrom D., Stan C., Xu K. State-Owned Enterprises Around the World as Hybrid Organizations. *Academy of Management Perspectives*. 2015. Vol. 29(1). P. 92–114. URL: <http://www.jstor.org/stable/43822076>.
2. Grossi G., Papenfuß U., Tremblay M. S. Corporate Governance and Accountability of State-Owned Enterprises: Relevance for Science and Society and Interdisciplinary Research Perspectives. *International Journal of Public Sector Management*, 2015. No. 28. P. 274–285. DOI: <https://doi.org/10.1108/IJPSM-09-2015-0166>.
3. Můčka M. A. Multinational Enterprises – An Increasing Importance of State-Owned Multinational Enterprises in The World Economy. *AD ALTA Journal of Interdisciplinary Research*. 2016. No. 6(2). P. 54–57. DOI: <https://doi.org/10.33543/06025457>.
4. Сішук Л. Навігація у корпоративному управлінні: Роль корпоративних прав. *Збірник наукових праць «Приватне право і підприємництво»*. 2024. Вип. 24(2). С. 195–203. DOI: <https://doi.org/10.32849/2409-9201.2024.24.69>
5. Вінніченко А. А., Таранич О. В. Корпоратизація як інструмент удосконалення корпоративного управління державних підприємств. *Вісник студентського наукового товариства Донецького національного університету імені Василя Стуса*. 2021. Вип. 13. С. 197–201.
6. Корнєєва Ю. В. Міжнародне інституціональне фінансування стратегічних державних підприємств на основі сучасної технології смарт-контракту. *Економіка України*. 2019. № 1. С. 16–33. DOI: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2019.01.016>
7. Омельчук В. М. Корпоративні права держави як об'єкт адміністративно-правового регулювання. *Актуальні проблеми права: теорія і практика*. 2024. № 1 (47). С. 218–224. DOI: <https://doi.org/10.33216/2218-5461/2024-47-1-218-224>
8. Клименко К. В., Ухналь Н. М., Зозуля О. В. Сучасні реалії управління корпоративними правами державних підприємств в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 1. С. 40–48. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.1.40>.
9. Клименко К. В. Розвиток державних нефінансових корпорацій в контексті законодавчого забезпечення реформ в Україні. *Наукові праці НДФІ*. 2015. № 2. С. 97–117.

9. Клименко К. В., Ухналь Н. М. Окремі аспекти управління державними корпоративними правами з урахуванням несистемних ризиків. Економіка та підприємництво в умовах сучасних викликів: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих вчених (Житомир, 01 лютого 2024 року). Поліський національний університет. Житомир, 2024. С. 164–167.
10. Колодуб В. В. Виклики цифровізації корпоративних прав для системи публічного адміністрування. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 13. С. 227–231. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.13.227>
11. Боднар Г. Ф. Особливості здійснення корпоративного управління в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості*. 2024. № 2(30). С. 61–69. DOI: [https://doi.org/10.31471/2409-0948-2024-2\(30\)-61-69](https://doi.org/10.31471/2409-0948-2024-2(30)-61-69)
12. Господарський кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
13. Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб: Закон України від 09.01.2025 № 4196-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4196-20>
14. Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
15. Про Фонд державного майна України: Закон України від 09.12.2011 № 4107-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4107-17>
16. Про затвердження Основних концептуальних підходів до підвищення ефективності управління корпоративними правами держави: Постанова Кабінету Міністрів України від 11.02.2004 № 155. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/155-2004-p>
17. Про управління об'єктами державної власності: Закон України від 21.09.2006 № 185-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/185-16>
18. Боднарчук О. Г. Управління корпоративними правами: навчальний посібник / О. Г. Боднарчук, О. І. Боднарчук, М. В. Глух; Державний податковий університет. Ірпінь, 2024. 238 с.
19. Оцокіліч В. Особливості управління корпоративними правами держави в контексті змін до Закону України «Про управління об'єктами державної власності». ЮРЛІГА. 2024. URL: https://jurliga.ligazakon.net/news/226305_osoblivost-upravlennya-korporativnimi-pravami-derzhavi-v-kontekst-zmn-do-zakonu-ukrani-pro-upravlennya-obkтами-derzhavno-vlasnost
20. Реєстр корпоративних прав держави у статутних капіталах господарських товариств станом на 11.04.2025. Фонд державного майна України. 2025. URL: <https://spfu.gov.ua/ua/documents/docs-list/spf-management-Reestr-korporativnih-prav.html>

References:

1. Bruton, G. D., Peng, M. W., Ahlstrom, D., Stan, C., & Xu, K. (2015). State-Owned Enterprises Around the World as Hybrid Organizations. *Academy of Management Perspectives*, 29(1), 92–114. Available at: <http://www.jstor.org/stable/43822076>
2. Grossi, G., Papenfuß, U., & Tremblay, M. S. (2015). Corporate Governance and Accountability of State-Owned Enterprises: Relevance for Science and Society and Interdisciplinary Research Perspectives. *International Journal of Public Sector Management*, 28, 274–285. DOI: <https://doi.org/10.1108/IJPSM-09-2015-0166>
3. Můčka, M. A. (2016). Multinational Enterprises – An Increasing Importance of State-Owned Multinational Enterprises in The World Economy. *AD ALTA Journal of Interdisciplinary Research*, 6(2), 54–57. DOI: <https://doi.org/10.33543/06025457>
4. Sishchuk, L. (2024). Navihatsiia u korporativnomu upravlinni: Rol korporativnykh prav [Navigation in corporate governance: the role of corporate rights]. *Zbirnyk naukovykh prats "Pryvatne pravo i pidpriemnytstvo" – Collection of Scientific Papers "Private Law and Entrepreneurship"*, 24(2), 195–203. <https://doi.org/10.32849/2409-9201.2024.24.69> (in Ukrainian)
5. Vinnichenko, A. A., & Taranych, O. V. (2021). Korporatyziatsiia yak instrument udoskonalennia korporativnoho upravlinnia derzhavnykh pidpriemstv [Corporatization as a tool for improving corporate governance of state enterprises]. *Visnyk studentskoho naukovoho tovarystva Donetskoho natsionalnoho universytetu imeni Vasylia Stusa – Bulletin of the Student Scientific Society of Vasyl Stus Donetsk National University*, 13, 197–201 (in Ukrainian)
6. Kornieieva, Yu. V. (2019). Mizhnarodne instytutsionalne finansuvannia stratehichnykh derzhavnykh pidpriemstv na osnovi suchasnoi tekhnolohii smart kontraktu [International institutional financing of strategic state enterprises based on modern smart contract technology]. *Ekonomika Ukrainy – Economy of Ukraine*, 1, 16–33 (in Ukrainian)
7. Omelchuk, V. M. (2024). Korporativni prava derzhavy yak ob'iekt administratyvno-pravovoho rehuliuвання [Corporate rights of the state as an object of administrative and legal regulation]. *Aktualni problemy prava: teoriia i praktyka – Current Issues of Law: Theory and Practice*, 1(47), 218–224. DOI: <https://doi.org/10.33216/2218-5461/2024-47-1-218-224> (in Ukrainian)
8. Klymenko, K. V., Ukhna, N. M., & Zozulya, O. V. (2024). Suchasni realii upravlinnia korporativnymy pravamy derzhavnykh pidpriemstv v Ukraini [Modern realities of managing corporate rights of state enterprises in Ukraine]. *Investytsii: praktyka ta dosvid – Investments: Practice and Experience*, 1, 40–48. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.1.40> (in Ukrainian)
9. Klymenko, K. V. (2015). Rozvytok derzhavnykh nefinansovykh korporatsii v konteksti zakonodavchoho zabezpechennia reform v Ukraini [Development of state non-financial corporations in the context of legislative support for reforms in Ukraine]. *Naukovi pratsi NDFI – Scientific Papers of the Research Financial Institute*, 2, 97–117 (in Ukrainian)
10. Klymenko, K. V., & Ukhna, N. M. (2024). Okremi aspekty upravlinnia derzhavnymy korporativnymy pravamy z urakhuvanniam nesystemnykh ryzykiv [Certain aspects of managing state corporate rights in face of non-systemic risks]. In *Ekonomika ta pidpriemnytstvo v umovakh suchasnykh vyklykiv: materialy Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii zdobuvachiv vyshchoi osvity i molodykh vchenykh – Economics and Entrepreneurship in Modern Challenges: Proceedings of the All-Ukrainian Scientific and Practical Conference of Higher Education Students and Young Scientists* (pp. 164–167). Zhytomyr: Poliskyi natsionalnyi universytet (in Ukrainian)
11. Kolodub, V. V. (2024). Vyklyky tsyfrovizatsii korporativnykh prav dlia systemy publichnoho administruвання [Challenges of digitalization of corporate rights for the public administration system]. *Investytsii: praktyka ta dosvid – Investments: Practice and Experience*, 13, 227–231. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.13.227> (in Ukrainian)
12. Bodnar, H. F. (2024). Osoblyvosti zdiisnennia korporativnoho upravlinnia v umovakh voiennoho stanu [Peculiarities of corporate governance under martial law]. *Naukovyi visnyk Ivano-Frankivskoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu nafty*

i hazu. Seriia: Ekonomika ta upravlinnia v naftovii i hazovii promyslovosti – Scientific Herald of Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas (edition topic: “Economy and management of oil and gas industry”), 2(30), 61–69. DOI: [https://doi.org/10.31471/2409-0948-2024-2\(30\)-61-69](https://doi.org/10.31471/2409-0948-2024-2(30)-61-69) (in Ukrainian)

13. Hospodarskyi kodeks Ukrainy [Commercial Code of Ukraine]. (n.d.). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (in Ukrainian)

14. Pro osoblyvosti rehuliuвання diialnosti yurydychnykh osib okremykh orhanizatsiino-pravovykh form u perekhidnyi period ta obiednan yurydychnykh osib: Zakon Ukrainy vid 09.01.2025 № 4196-IX [On peculiarities of regulating the activities of legal entities of certain organizational and legal forms in the transition period and associations of legal entities: Law of Ukraine of January 9, 2025 No. 4196-IX]. (2025). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4196-20> (in Ukrainian)

15. Podatkovyi kodeks Ukrainy [Tax Code of Ukraine]. (n.d.). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (in Ukrainian)

16. Pro Fond derzhavnoho maina Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 09.12.2011 № 4107-VI [On the State Property Fund of Ukraine: Law of Ukraine of December 9, 2011 No. 4107-VI]. (2011). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4107-17> (in Ukrainian)

17. Pro zatverdzhennia Osnovnykh kontseptualnykh pidkhodiv do pidvyshchennia efektyvnosti upravlinnia korporatyvnymy pravamy derzhavy: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 11.02.2004 № 155 [On approval of the Basic conceptual approaches to improving the efficiency of state corporate rights management: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of February 11, 2004 No. 155]. (2004). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/155-2004-п> (in Ukrainian)

18. Pro upravlinnia ob'ektamy derzhavnoi vlasnosti: Zakon Ukrainy vid 21.09.2006 № 185-V [On management of state property objects: Law of Ukraine of September 21, 2006 No. 185-V]. (2006). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/185-16> (in Ukrainian)

19. Bodnarchuk, O. H., Bodnarchuk, O. I., & Hlukh, M. V. (2024). Upravlinnia korporatyvnymy pravamy: navchalnyi posibnyk [Corporate rights management: a textbook]. State Tax University (in Ukrainian)

20. Otsokolich, V. (2024). Osoblyvosti upravlinnia korporatyvnymy pravamy derzhavy v konteksti zmin do Zakonu Ukrainy “Pro upravlinnia ob'ektamy derzhavnoi vlasnosti” [Features of state corporate rights management in the context of amendments to the Law of Ukraine “On management of state property objects”]. JURLIGA. Available at: https://jurliga.ligazakon.net/news/226305_osoblivost-upravlnnya-korporativnimi-pravami-derzhavi-v-kontekst-zmn-do-zakonu-ukrani-pro-upravlnnya-obkтами-derzhavno-vlasnost (in Ukrainian)

21. State Property Fund of Ukraine. (2025). Reiestr korporatyvnykh prav derzhavy u statutnykh kapitalakh hospodarskykh tovarystv stanom na 11.04.2025 (u formati .xls) [Register of state corporate rights in the authorized capitals of companies as of April 11, 2025 (in .xls format)]. Available at: <https://spfu.gov.ua/ua/documents/docs-list/spf-management-Reestr-korporativnih-prav.html> (in Ukrainian)